

Berichten uit De Gouden Cirkel

MEI 2026

Beste leden en relaties van Stadssociëteit De Gouden Cirkel,

In deze Berichten leest u niet alleen een verslag over de laatste bijeenkomst over 't Zoet, maar ook een aankondiging van de komende bijeenkomst, met de historici Janna Coomans en Frans Gooskens. Het programma van de maanden daarna komt vervolgens aan de orde. Er is daarna een bericht over de Nassaulezing, waar onze leden met korting naartoe kunnen. We sluiten af met een kennismakingsgesprek met Marianne Laurijssens, het nieuwe bestuurslid.

Veel leesplezier gewenst!

Met vriendelijke groet,
Peter van den Heuvel

20 APRIL: DE PLANNEN MET 'T ZOET

door Annelies Hendrikse

De maandelijkse Gouden Cirkel-avond begint, zoals altijd, met een diner voor leden. Elk lid kan zich hiervoor aanmelden. Het is bij uitstek een gelegenheid om andere leden te ontmoeten.

Tegen 20.00 uur loopt de zaal vol met belangstellenden voor de lezing. Het onderwerp van de avond: plannen voor ontwikkeling van 't Zoet.

De eerste spreker is Cees Budding, programmamanager innovatiedistrict Breda. Cees vertelt: Economisch gaat het erg goed met Breda, maar economieën veranderen. Zo heeft Nederland zich ontwikkeld tot een kenniseconomie. Het is van belang daarop in te spelen en innovatief te zijn. Breda ontwikkelt zich als een stad van Toegepaste Technologie en Creativiteit (TTC). En gelukkig heeft de gemeente Breda het Koersdocument voor 't Zoet (op internet te lezen) goedgekeurd.

Wat maakt innovatie succesvol?

1. **Netwerk.** Bedrijven, gezondheids- en kennisinstellingen hebben allemaal belang bij innovatie. Alleen met elkaar kun je iets van de grond krijgen
2. **Organisaties en instituties** die innovatie mee aanjagen. Maak clusters rond robotica, A.i, games en technologie
3. **Ruimtelijk kader.** Een van de te ontwikkelen gebieden is 't Zoet. Dit gebied gaat zich ontwikkelen tot innovatiepark en is cruciaal voor vernieuwing van economie. Ook het Slingerweggebied gaat zich komend jaren transformeren naar Robot Campus Brabant.

Initiatieven genoeg. Zo is er een organisatie gestart: Advisory Boards, een club van 25 bedrijven en kennisinstellingen met als belangrijkste doel: Verbinden en vernieuwen. Hierin moeten keuzes worden gemaakt. De keuze die Breda maakt is, ontwikkelen op gebied van robotica, games en creativiteit.

Roboticatoepassingen groeien in hoog tempo. Aansluiting hierop is in Breda reeds begonnen vanuit het onderwijs. BUas' game-opleiding staat aan de wereldtop. Afgestudeerde studenten vliegen uit over de wereld. Toch zou het mooi zijn als we ook talenten hier weten te houden.

Een ander initiatief is B'wise. Deze organisatie houdt zich bezig met start up bedrijven coachen en begeleiden.

Cees maakt zijn verhaal aanschouwelijk met beeldmateriaal.

De tweede spreker is Ferry Aerts, stedenbouwkundige. Ferry licht uitgebreid zijn ontwikkeling, leerschool en inspiratiebronnen toe.

Ferry ziet het koersdocument niet als eindrapportage maar als start om met elkaar 't Zoet te gaan ontwikkelen. Aan de hand van beelden laat hij zien hoeveel er in dat gebied de laatste 25 jaar is veranderd. Daarnaast is ook het Haveneiland een broedplaats voor nieuwe stadsontwikkeling. Nieuwe architectuur, functionaliteit en stedelijkheid worden bij elkaar gebracht. Met diverse disciplines wordt overlegd. Hieruit vloeien 3 inzichten voort:

1. M.b.t de Mark zijn er verschillende plannen geweest. Realisatie daarvan bleek vaak te ingewikkeld. Daarom is besloten terug te gaan naar de basis: de Mark prioriteit geven en ecologie combineren met stedelijkheid.
2. Wat betreft de auto, hoe gaat mobiliteit er in het nieuwe gebied uit zien? Het plan is: "Parkeerhuizen", waarbij men binnen 200 à 300 meter bij woning kan zijn. Parkeerhuis

kan worden gecombineerd met meer functies, zoals fietsenmaker, postverkeerpunt, ruimte voor boodschappenkarretjes...

3. Buitenruimte met o.a. een promenade langs de Mark. En natuurlijk dient Breda zijn predicaat "stad in een park" te bewaken.

Door wie en hoe gaat er gewoond worden? Er komen zo'n 200-250 woningen per hectare in verschillende woonvormen. Voor zowel families, jonge professionals, stellen, alleenstaanden, en studenten. En natuurlijk wordt ook gedacht aan dienstverlenende plekken, combinaties van huisartsenpraktijk en kinderopvang, school, ruimte voor cultuur, feest, bedrijven enz. Zodra de behoefte aan dit soort activiteiten bekend is, kan er een bouwplan van komen. Het koersdocument is een start.

Het hele verhaal wordt inzichtelijk gemaakt met beeldmateriaal.

vlnr Ferry Aerts, Cees Budding, Willem-Hein Schenk, Hans Thoolen, Ruud Reutelingsperger, Erik Kooij

Tenslotte laten Willem-Hein Schenk, Hans Thoolen en Ruud Reutelingsperger hun licht schijnen op de plannen rond 't Zoet. Zij komen tot een aantal aanbevelingen: Bewaak het samengaan van stedelijk en landschappelijk. Zorg voor verbinding met stadskern. 't Zoet kan ventiel zijn voor de binnenstad. Koppel werkgelegenheid aan wonen. Bewaak de broedplaats voor creativiteit die nu al op die plek is. En...laat de Mark icoon van de stad worden.

Er wordt afgesloten met vragen uit het publiek.

1 JUNI: DIEVENLAND EN BREDASE STADSREKENINGEN

Op 1 juni gaan we met 2 sprekers terug naar de middeleeuwen.

De eerste is historicus Janna Coomans, die met haar boek *Dievenland Overleven in de middeleeuwen* de Libris Geschiedenisprijs won.

Ze onderzocht rechtbankverslagen. Aan de hand daarvan schetst ze een indigend beeld van het leven aan de onderkant van de maatschappelijke ladder in de late middeleeuwen. Men keek toen anders naar spullen en eigendom. Diefstal van wat voor ons eenvoudige zaken zijn, zoals kleding, kon leiden tot zware straffen. Er doemt een beeld op van een maatschappij waarin het van groot belang is te goeder naam en faam bekend te staan en de kwetsbaarheid daarvan. Er valt veel te leren over de mensen van toen, maar vooral ook over ons.

De tweede spreker is Frans Gooskens, die al eerder bij ons te gast was. Hij doet onderzoek naar stadrekeningen van Breda en stuitte op zaken die ons verrassende inzichtjes bieden in het middeleeuwse Breda.

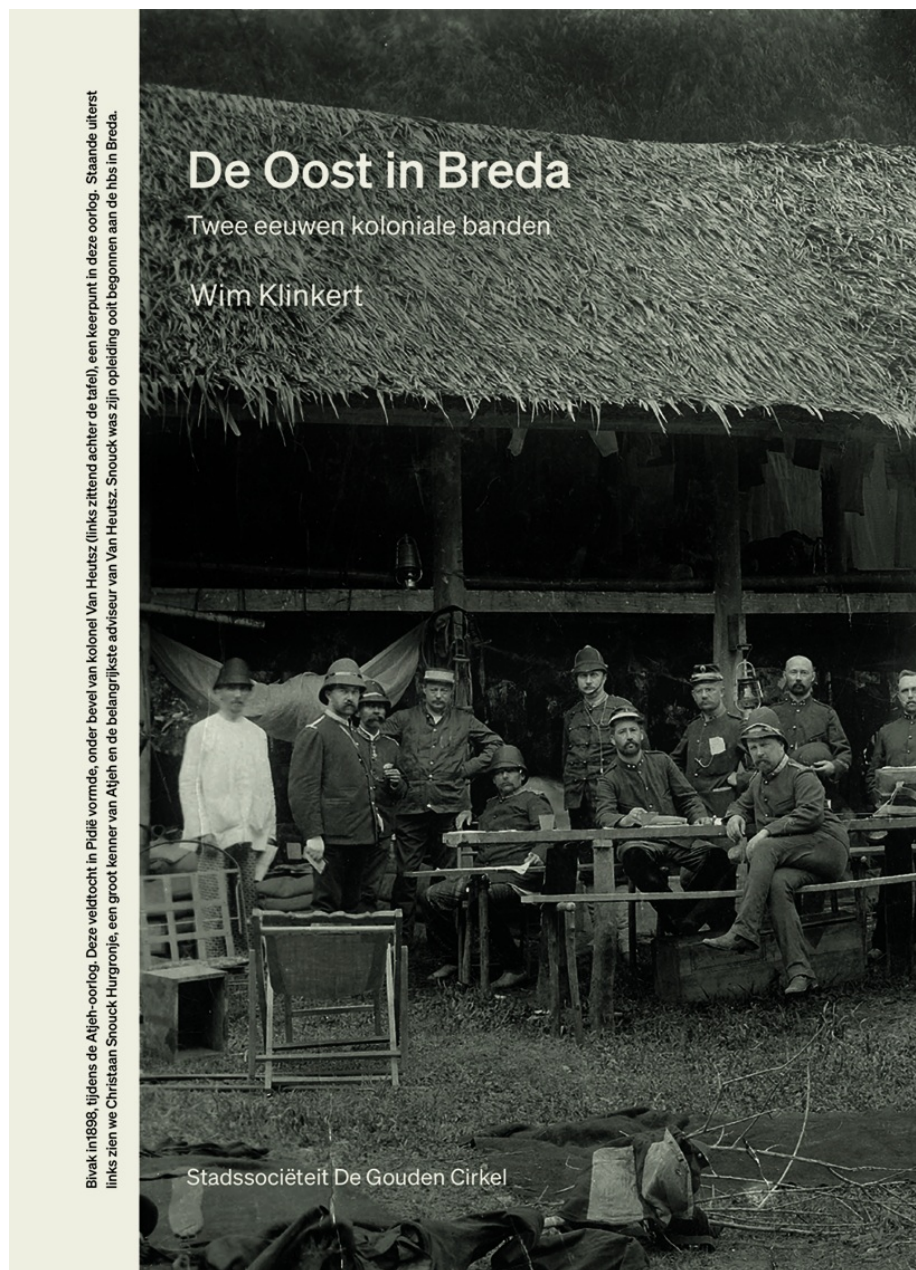
De bijeenkomst vindt plaats in De Avenue, begint om 20 uur en is gratis toegankelijk.

WAT NOG IN HET VAT ZIT ...

In juni verschijnt de nieuwste publicatie van De Gouden Cirkel. Wim Klinkert schreef onder de titel *De Oost in Breda Twee eeuwen koloniale banden* een boeiend boek over de relatie van onze stad met Nederlands Indië. Op verschillende plaatsen in de stad zijn de sporen daarvan zichtbaar.

De leden kunnen binnenkort een uitnodiging tegemoet zien voor de presentatie van dit boek.

Op 29 juni richten we de schijnwerper op 2 dorpen die deel uitmaken van de gemeente Breda: Princenhage en Ginneken.

Voor de leden is er op 11 juli een excursie naar Princenhage. Informatie daarover volgt nog.

Na de vakantie, op 31 augustus, komen directeur Friso Wijnen en een van de exposanten vertellen over BredaPhoto.

Het programma voor september volgt nog.

De bijeenkomst in oktober, de maand van de geschiedenis, staat in het teken van het thema Lichaam&geest.

In november kijken we (onder voorbehoud) naar de geschiedenis, rol en toekomst van de Bredase woningcorporaties.

We sluiten het jaar af met de eindejaarsborel voor de leden op 14 december.

NASSAULEZING 25 MEI

De leden van de Gouden Cirkel wordt de mogelijkheid geboden om met korting de Nassaulezing bij te wonen op maandag 25 mei in de Grote Kerk. Spreker is Femke Deen, over de Nassavrouwen van Breda. Zie daarvoor het perbericht:

[Persbericht Nassaulezing Nassavrouwen.pdf](#)

DRINGENDE OPROEP

Het bestuur is dringend op zoek naar een persoon die de functie van penningmeester op zich wil nemen. Bent u die persoon of wilt u ons wijzen op een mogelijke kandidaat, aarzel dan niet om voor meer informatie contact op te nemen met onze voorzitter Erik Kooij: voorzitterdegoudencirkel@gmail.com

EEN NIEUW BESTUURSLID: MARIANNE LAURIJSSSENS

De Algemene Vergadering op 30 maart besloot Marianne Laurijssens te benoemen tot bestuurslid. Op de koffie om nader kennis te maken.

Wie is Marianne?

Op de eerste plaats iemand die is geboren en getogen in Breda. Ik voel me echt verbonden met de stad, met name het centrum. Ik ben opgegroeid in de Halstraat. Mijn ouders waren ondernemers. Mijn moeder, Mia Vennings, had een winkel in de Halstraat, met luxe artikelen en speelgoed. Ik heb daar vaak meegeholpen. Mijn vader was directeur van het Vervoercentrum Breda, mede voortgekomen uit het Centraal Bodehuis, gevestigd aan de Oude Vest. Daarover verscheen in het laatste jaarboek De Oranjeboom een artikel van mijn hand. Ik heb de veranderingen in de binnenstad, mijn binnenstad, van nabij kunnen volgen.

Op het OLV had ik een geweldige geschiedenisleraar, die de belangstelling voor geschiedenis bij mij aanwakkerde. Net zoals mijn vader die met name veel vertelde over de WOII. De liefde voor de kunst was afkomstig van mijn moeder, dochter van een niet onverdienstelijke amateur fotograaf en filmmaker. Ik maak nog steeds graag foto's. Ik volgde een opleiding bij Schroeveners en had vervolgens diverse functies. Nu werk ik bij Leswerk als personeelsplanner in het onderwijs.

Op latere leeftijd ben ik aan de Open Universiteit kunst- en cultuurhistorie gaan studeren. Mijn Master-afstudeerproject betrof Noord-Nederlandse zeventiende-eeuwse afgestegen kindruiterportretten. Ik vind onderzoek doen fantastisch. Dat doe ik nog steeds graag. Ik combineer dat met het voorzitterschap van de redactie van het Jaarboek De Oranjeboom van de Erfgoed en Geschiedkundige Vereniging Breda en ommeland. Daarnaast zijn Ad en ik frequente reizigers, waarbij het mede ook om cultuur gaat. We hebben pas reizen naar Egypte en Portugal achter de rug. Tenslotte tennis, zwem en lees ik graag en word ik tot mijn vreugde binnenkort oma.

Waarom ben je lid en ook bestuurslid geworden van De Gouden Cirkel?

Voor mij is het aantrekkelijke van De Gouden Cirkel dat je er gelijkgestemden ontmoet, die een visie delen over het belang van het historisch erfgoed van de stad en het behoud daarvan. Dat sluit aan bij de liefde voor mijn eigen stad, waar ik ben opgegroeid. Het is van groot belang je daarvoor te blijven inzetten.

Wat mogen we van je verwachten als bestuurslid van De Gouden Cirkel?

Vanuit mijn achtergrond wil ik bijdragen aan het programma: organiseren, plannen en doen, met name als het onderwerpen betreft die met kunst en de geschiedenis van de stad te maken hebben. Eerlijk gezegd heb ik wat minder met stadsontwikkeling, zoals bij 't Zoet, maar ik vind het zeker van belang dat de historie van die plek wordt meegenomen in de nieuwbouw. Ik verheug me op de komende bijeenkomst, waarop ik Janna Coomans mag introduceren over haar boek Dievenland.

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u stadssocieteit-de-gouden-cirkel@send.laposta.email toe aan uw adresboek.

